

Družba / Cerkev

Novi evangeličanski škof je Geza Filo

Mojca Marot

Pripadniki slovenske evangeličanske cerkve so sinoči dobili novega škofa. Prihodnjih šest let bo evangeličansko cerkev augsburške veroizpovedi vodil dosedanj ljubljanski evangeličanski duhovnik Geza Filo, skupaj z njim pa bo predsedstvo cerkve v javnosti zastopal tudi novi inšpektor Johann Laco.

Sinoči so v Prekmurju izvolili novega škofa evangeličanske cerkve, ki ima pri nas okoli 20.000 vernikov in obsega 14 cerkvenih občin. Novi škof je postal **Geza Filo**, doma iz Križevcev v Ivanovcih, ki v Ljubljani živi že 27 let, v duhovnika pa je bil prvič posvečen leta 1989 in je ob enem prvi mož cerkvene občine Ljubljana. To hkrati pomeni, da se s 1. decembrom, ko bo škof nastopil svojo funkcijo tudi uradno, sedež škofovskega urada iz Prekmurja seli na Gosposvetskega v Ljubljano, v cerkev, ki je bila ustanovljena pred natanko 160 leti in v kateri je prvo bogoslužje opravil Ludvig Theodor Elze.

Kot je za Dnevnik povedal škof **Geza Erniša**, so volitve potekale brez zapletov. Škofa je izvolil volilni zbor, ki ga sestavljajo duhovniki, kaplani in inšpektorji cerkvenih občin skupaj z delegati iz vrst vernikov. »Od 87 možnih je škofa volilo kar 83 članov volilnega zbora in delegatov, tako da je bila udeležba zelo visoka in volitvam nihče ne more oporekati. Manjkali so le štiri volilci,« je povedal Erniša. Njegov naslednik Geza Filo je prejel preprčiljivih 47 glasov, njegov protikandidat, duhovnik soboške cerkvene občine Leon Novak, pa 37. Ob enem so člani volilnega zbora in delegati volili tudi novega inšpektorja, ki skupaj s škofom tvorijo

Geza Filo, novi škof evangeličanske cerkve. Fotografija: Bojan Velikonja

predsedstvo cerkve in jo predstavlja v javnosti. Novi inšpektor je postal **Johann Laco**, profesor matematike in fizike, ki je ravnatelj Osnovne šole v Gornjih Petrovcih. Prejel je 58 glasov, njegova protikandidatka Majda Andrejek pa 24. Je pa inšpektor vedno izvoljen iz vrst ljudstva, saj želi evangeličanska cerkev duhovščino tudi na tak način čim bolj povezati z ljudstvom.

Geza Filo bo tako prvi škof, ki bo po 18 letih nadomestil Gezo Erniša, ki je znan po strpnosti, zato mnogi upajo, da bo tudi novoizvoljeni škof nadaljeval njegovo delo in cerkev še bolj približal vernikom. Svečana posvetitev se bo zgodila na prvo adventno nedeljo, takrat pa se bo prvič v zgodovini slovenske evangeličanske cerkve sedež škofovskega urada iz Prekmurja preselil v Ljubljano. x

Politika / Davek na nepremičnine

Osnutek potreben korenitih popravkov

Marjeta Kralj

Pripombe na predlagani zakon o davku na nepremičnine se nanašajo predvsem na višino obdavčitve, ki bi bila po izračunih interesnih organizacij veliko višja, kot je ocenila vlada. Ta bo, kot obljublja, pripombe preučila.

Tritedska javna razprava o predlagani obdavčitvi nepremičnin, ki se je končala včeraj, je pokazala, da je vlada z njo dregnila v osir interesov. V opozicijski SLS so uvedbo nepremičninskega davka označili celo za »inkasantski« ukrep in od vlade zahtevali umik predloga. Kmetje so v primeru uvedbe napovedali državljsko nepokorščino, podjetniki pa so ga opredelili kot nov žebelj v krsto slovenskega gospodarstva.

Davek dober za državo in ljudi

Toda kljub takšnim ostrim odzivom so si nepremičninski strokovnjaki enotni: uvedba tega davka je potrebna. Državi bi prinesla veliko dobre, prebivalcem pa pravičnejšo obdavčitve, saj v sedanjem sistemu plačevanja nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča nekatere občine nadomestila sploh ne pobirajo, v drugih pa ga zaradi nepopolnih in zastarelih evidenc zaračunavajo samo nekaterim lastnikom stavbnih zemljišč. Nepremičninski davek bi razgibal tudi trenutno skoraj mrtvi nepremičninski trg in znižal še vedno previsoke cene stanovanj. Zaradi dodatne obdavčitve neizkoriščenih stavb in zemljišč pa bi lastniki bolje začeli ravnati tudi s temi. »Škoda bi bilo, če zaradi odporov zakon ne bi bil sprejet,« so med drugimi ocenili v nepremičninskem združenju FIABCI. Toda tudi oni so ministrstvo za finance opozorili, da predlagani zakon potrebuje nekaj popravkov. Še zlasti v delu, ki se nanaša na preveč radikalno povečanje davka na stanovanja ter kmetijske in gozdne površine.

»Davek na nepremičnine potrebujemo, ker je treba z njim regulirati rabo prostora, obstoječi sistem stavbnega nadomestila pa te naloge ne opravlja dobro. Kajti ni samo stvar posameznika, kako bo uporabljal svojo parcelo in hišo, prostor je javna dobrina. Če nekdo dopusti, da se njegovo stavbno zemljišče sredi mesta več let zarašča in ne dovoli, da bi prostor koristneje uporabil nekdo drug, je to za skupnost škodljivo. Tak način uporabe prostora je treba sankcionirati,« pripoveduje sociologinja in profesorica na fakulteti za družbene vede dr. **Srna Mandič**. Zato se strinja z dodatno obdavčitvijo neizkoriščenih zemljišč in stanovanj.

»Za stanovanjske nepremičnine, v

Na devetih primerih naključno izbranih lastnikov poslovnih nepremičnin so v Obrtno-podjetniški zbornici izračunali, da bi morali ti za svoje nepremičnine po novem odšteti vsaj 200 odstotkov več, kot zdaj plačajo za davek na premoženje in stavbno nadomestilo. Fotografija: Tomaž Skale/dokumentacija Dnevnik

katerih ljudje prebivajo in so torej tudi v luči skupnosti koristno uporabljene, pa je predlagana davčna stopnja absolutno previsoka,« opozarja dr. Mandičeva. Prepričana je, da bi moral davek na te nepremičnine ostati na ravni sedanjega stavbnega nadomestila oziroma bi se smel dvigniti le minimalno. Namesto tega se je izkazalo, da je vladna ocena o dvakrat višji obremenitvi, ki bi jo povprečnemu lastniku stanovanjskih nepremičnin prinesel novi davek, zelo konservativna in najverjetneje prenizka.

Trikrat višja obremenitev za podjetnike

Kot zavajajočega so v Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije označili tudi izračun vlade, da bi novi davek lastnikom poslovnih in industrijskih nepremičnin v povprečju prinesel le 13 odstotkov višjo obremenitev. Na devetih primerih naključno izbranih lastnikov poslovnih nepremičnin iz različnih območij države so namreč izračunali, da bi ti morali za svoje nepremičnine po novem odšteti vsaj 200 odstotkov več, kot zdaj plačajo za davek na premoženje in stavbno nadomestilo. Slovensko malo gospodarstvo takšnih dodatnih bremen ne more prenesti, so v zbornici utemeljili svoje nasprotovanje zakonu. Preteni pa jih ne morejo niti velika podjetja,

Davek na nepremičnine potrebujemo, ker je treba z njim regulirati rabo prostora, obstoječi sistem stavbnega nadomestila pa te naloge ne opravlja dobro. Kajti ni samo stvar posameznika, kako bo uporabljal svojo parcelo in hišo, prostor je javna dobrina.

Srna Mandič, sociologinja

sakralnih nepremičnin še bolj prizadela katoličane, ki sami skrbijo za vzdrževanje in obnavljanje ter sploh obstoj sakralnih objektov, med katerimi je mnogim priznan status kulturne dediščine in narodnega bogastva. »Naj opozorimo, da imajo posamezne slovenske župnije tudi po 20 podružničnih cerkva ali kapelic, ki so vse po vrsti kulturni biseri. Zato bi se zlahka zgodilo, da bi bila skupnost, ki te sakralne objekte že zdaj na lastnih plečih obnavlja in vzdržuje, zaradi dodatne obremenitve prisiljena slednje porušiti,« so zapisali. x

Namesto 16 evrov 5500 evrov

Ker bi z nepremičninskim davkom po novem obremenili tudi kmetijska in gozdna zemljišča, so z državljsko nepokorščino vladi zagrozili kmetijci. V Kmetijsko-gozdarski zbornici Slovenije so izračunali, da bi za povprečno veliko slovensko kmetijo, ki ima stanovanjsko hišo, hlev, kozolec in 6,4 hektarja obdelovalnih površin, davek na nepremičnine znašal najmanj tisoč evrov. Po doslej znanih podatkih bi bila davčna rekorderka ena od gozdnih kmetij, ki je zdaj plačevala 16 evrov nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, po novem pa naj bi za davek na svoje nepremičnine (stanovanjsko hišo, hlev, kozolec, šest hektarjev obdelovalnih površin in 2500 kvadratnih metrov stavbnih zemljišč) plačevala 5500 evrov davka.

so že takoj po javni predstavitvi zakona ocenili v Gospodarski zbornici Slovenije. Še zlasti zato, ker bo gospodarstvo z julijem že prizadel višji DDV, ker so ga že prizadeli višji prispevki za obnovljive vire energije in ker mu grozijo še dodatni selektivni davki in dajatve, kot so davek na sladke pijače in višji prilivi v zdravstveno blagajno v breme gospodarstva, so opozorili.

Čeprav je ministrstvu za finance pripombe na osnutek zakona posredovala tudi Katoliška cerkev na Slovenskem, se SSK javno do predloga, po katerem bi bili po novem obdavčeni tudi objekti, namenjeni bogoslužju, še ni opredelila. V Svetu slovenskih katoliških laikov pa so opozorili, da bi predlagana obdavčitev

Pravosodje / Reforma

Zelena luč za sodniški noveli

Odbor DZ za pravosodje je včeraj doleči besedilni novel zakona o sodiščih in zakona o sodniški službi in ju pripravil za drugo obravnavo na plenarni seji DZ. Še pred tem je na predlog koalicijske iz novele zakona o sodniški službi črtal prvoten predlog, da se starost, pri kateri lahko nekdo postane sodnik, z zdajšnjih 30 zviša na 35 let. Pri noveli zakona o sodiščih so člani odbora sprejeli vsa dopolnila, ki jih je k noveli predlagala koalicijska. Pri tem so v novelo vnesli tudi nekatere pripombe, ki jih je podala zakonodajna služba DZ, a ne vseh.

Predstavnica omenjene službe **Katarina Kralj** je tako opozorila, da dopolnila nekatere njihove pomisleke odpravljajo, ne pa tudi dveh zelo pomembnih. Prvi je, da bi lahko nadzorna komisija, ki bo delovala na ministrstvu za pravosodje, po predlagani ureditvi prekomerno posegala v sodno vejo oblasti. Drugi pomislek pa se nanaša na prenos odločanja zadev na prvi stopnji v upravnem sporu z vrhovnega na upravno sodišče. Služba namreč opozarja, da primere, ko vrhovno sodišče na prvi stopnji odloča v upravnem sporu, določa več drugih zakonov, ki bi jih bilo zato

treba ustrezno spremeniti. Minister za pravosodje **Senko Pličanič** se je s tem strinjal in ocenil, da bi bilo novelo smiselno ustrezno popraviti.

Na manj strinjanja so naletela opozorila zakonodajno-pravne službe o možnosti prekomernega poseganja nadzorne službe v sodno vejo oblasti. **Vinko Gorenak** (SDS) je tako dejal, da bo službo tako ali tako vodil sodnik, prav tako pa bo vsaka končna odločitev še vedno v rokah sodstva, »ki pa bo tako ali tako odločilo tako, kot odloča že 22 let«. Zato se mu zdi takšna ureditev celo premalo.

Iz novele zakona o sodniški službi so poslanci na predlog koalicijske črtali prvotni predlog o zvišanju starosti, ko lahko nekdo postane sodnik. Po besedah **Ljubice Jelušič** (SD) je namreč bolj kot starostna meja pomembno to, koliko izkušenj ima nekdo, ki želi postati sodnik, zato bi bilo po njenih besedah bolj smiselno, da bi, če bi že kaj spreminjali, zaostriili te pogoje. Je pa v noveli ostala določba, po kateri se sodnik znižajo plačila za 20 odstotkov, če bo iz dveh zaporednih ocen, ki se bosta izdelali vsaka tri leta, izhajalo, da sodnik ne izpolnjuje pogojev za napredovanje. x **sta**